

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 54/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Jurkom, PhD., Dominikánske námestie 11, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 CbZm 6/2009 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoZm 7/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 CbZm 6/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoZm 7/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“).

Sťažovateľ okrem iného uviedol:

„V mojej právnej veci vedenej na Okresnom súde Košice I, sp. zn. 27 CbZm/6/2009 v konaní o zaplatenie 900.000 Sk zo zmenky som podal návrh na začatie konania (návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu) dňa 29. novembra 2006.

Aj napriek tomu, že od začatia konania doposiaľ uplynulo viac ako 9 rokov, nie je vo veci právoplatne rozhodnuté, čím moja právna neistota pretrváva. Mám za to, že akékoľvek konanie pred súdom by nemalo trvať tak neprimeranú dobu. Nepociťujem, že by som spôsobil prietahy vo veci samej, naopak, som riadne zastúpený advokátom, na pojednávaniach sa zúčastňujem, na výzvy súdu riadne a včas reagujem a snažím sa byť s konajúcim súdom maximálne súčinný. Je v mojom záujme, aby vec bola čo najrýchlejšie právoplatne ukončená, aby obdobie mojej právnej neistoty pominulo.

Mám dôvodne za to, že v mojej právnej veci porušitelia môjho základného práva nekonali a stále nekonajú bez zbytočných prietahov a takisto mám dôvodne za to, že moja právna vec skutočne nie je prerokovaná v primeranej lehote, ak po viac ako 9 rokov od začatia konania dosiaľ vec nie je právoplatne skončená.“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol:

„Aj keď okresný súd v danej veci vykonal veľký počet procesných úkonov (pojednávaní), v priebehu konania však nepostupoval podľa zásady vyplývajúcej z prvej vety ustanovenia § 100 ods. 1 O. s. p. podľa ktorej, len čo sa konanie začalo postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Postup súdu nebol v súlade s ustanovením § 114 ods. 1 O. s. p. podľa ktorého pojednávanie pripraví predseda senátu tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

Vec sa nachádza toho času v odvolacom konaní pred Krajským súdom v Košiciach. Odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Košice I, č. 1. 439 zo dňa 8. apríla 2015 bolo podané žalovanou v 1. rade [REDAKOVANÉ] dňa 5. mája 2015. Od podania odvolania uplynulo 7 mesiacov počas ktorých nebolo o odvolaní rozhodnuté, pričom bolo potrebné prihliadnúť na doterajšiu dĺžku konania a o veci rozhodnúť.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 CbZm/6/2009 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aby sa jeho vec prejedнала v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoZm/7/2015 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aby sa jeho vec prejedнала v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Prikazuje Krajskému súdu v Košiciach konať bez zbytočných prieťahov.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie a to sťažovateľovi v sume 5.000 €, ktoré je mu Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie a to sťažovateľovi v sume 2.000 €, ktoré je mu Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 296,44 €, ktorú sú Okresný súd Košice I a Krajský súd v Košiciach spoločne a nerozdielne povinní mu vyplatiť na účet advokáta JUDr. Marcela Jurka, PhD. do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieskumom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje,

aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 CbZm 6/2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoZm 7/2015 malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 CmZm 6/2009

Zo sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v merite veci rozhodol rozsudkom z 8. apríla 2015 a po podanom odvolaní predložil vec krajskému súdu na rozhodnutie 30. júna 2015.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto už nemohol v čase doručenia sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľom v sťažnosti označené práva.

Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenu ústavnému súdu až 22. decembra 2015, t. j. v čase, keď vec bola na okresnom súde už skončená, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CoZm 7/2015

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie označených práv sa namieta v takom

konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd zistil, že napadnuté konanie na krajskom súde prebieha od 30. júna 2015, keď mu bol postúpený spis okresného súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Ústavný súd zastáva názor, že iba samotná dĺžka predmetného odvolacieho konania aj napriek tomu, že krajský súd ako súd odvolací vo veci doteraz nerozhodol, sama osebe nebola takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v okolnostiach danej veci vysloviť namietané porušenie práv s'ťažovateľa, resp. že doba konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 3 CoZm 7/2015 zasiahla z dôvodov, za ktoré nesie zodpovednosť krajský súd, samotnú podstatu a účel základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie s'ťažnosti na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

Ústavný súd dáva do pozornosti, že krajský súd vo veci koná ako súd odvolací, úlohou ktorého je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštalcie, preto krajský súd spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 213 Občianskeho súdneho poriadku) ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 214 Občianskeho súdneho poriadku). To však nevyhnutne neznamená, že odvolací súd sa vecou dosiaľ nezaoberal.

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený

(napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd v závere pripomína, že ak by nečinnosť krajského súdu v odvolacom konaní, resp. po rozhodnutí o odvolaní a vrátení veci v konaní pred okresným súdom aj naďalej bez ospravedlniteľného dôvodu trvala, v prípade, ak by sťažovateľ podal ústavnému súdu novú sťažnosť, nepovažovalo by sa toto rozhodnutie za prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2016